

ALBINA.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespundinti ai nostri, si de a dreptulu la Redactiune Stationsgasse Nr. 1, unde sunt a se adresá si corespundintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea seu apeditura; câte vor fi nefrancate, nu se vor primi, éra cele anonime nu se vor publica

Pentru anuocle si alte comunicatiuni de interesu privat — se raspunde câte 7 cr. pe linia; repetiriile se facu cu pretiu scadintu. Pretiulu timbrului câte 30 cr. pentru una data se antecipa.

de done ori in septemana: Joi-a si sâmbete; éra candu va pretinde imbutia materiilor, va ési de trei séu de patru ori in septemana.

Pretiu de prenumeratiune, pentru Austria:

una intregu 8 fl. v. a.
diugetate de anu 4 fl. v. a.
patriariu 2 fl. v. a.

pentru Romania si stralnetate:
una intregu 12 fl. v. a.
diugetate de anu 6 fl. v. a.

Budapesta, in 10 iuniu n. 1874.

Curiosa intemplanare.

In *Versalia* reactiunea franceza si Budapesta cea austro-magiara pre lasi timpu se apuca a reformá legea electorale. Colo, pre cum se areta evidente, spre scopulu de a regulá, adeca a restringe votulu universalu; ici la noi, se a regulá, adeca restringe libertatea alegere.

In *Versalia* comisiunea pentru conatiune propuse proiectulu seu in 3 iuni adunarii, dupa-ce mai antaiu reacarii din drépt'a in secretu se pusera contielegere cu reactiunarii din stanca centrale — a la *Dufaure*, si — dupa ce infocata de abia trei dile, promererea cu 378 de voturi contra 301 fu admisa.

Prin acést'a — cam pre diugetate, ca cu vr'o 4 milliône de voturi, se regece numerulu celoru indreptatiti la alegere.

La noi Novel'a electorale a dlui c. *Szapary* de 8 dile se desbata prin clucri si in sectiuni; ea a suferitu dejá multe modificatiuni — si inainte si in secretu, inainte la stáruiri din partea legi centrale, inderetu la propuneri din partea deákistiloru. Si acum ésa la stáruiri, ca — si la noi guvernulu, mai mult d'a-si face propunerea, s'a contielegere in secretu cu conducutori stingei centrale, si asiá este pré naturale, ca ori reforma principiale-radicala din capulu dlui este eschisa.

Intréga tendinti'a acestei Novele asiá vede ca e, ca se dée guvernulu magiaru forma positiva in contra democratiei de totu si in contra nationalitatiloru elinitu.

Trei puncturi sunt, prin cari domni magiari astadi la putere, vor se ne amedie pururia la alegeri si prin cari a asecuré rezultatulu alegeriloru. — *descriptiunea alegeitoriloru, conducerea alegeriloru si censur'a tuturoru miscárilor electorale.*

Pentru conscriptiune se face ingriete prin dispusetiunile cele mai comutate si confuse despre calificatiunea alegeriloru si printr'unu censu arbitriu; pentru conducere se lucra prin parea intregi poteri in manele corioru poteri de prin municipia si ale sedintelului comisiunei electorale; stur censur'a miscárilor — prin descuri elastice despre abuzuri si escesu electorali, si prin pedepse draconice.

Dar — ce se ne mirámu noi, candu de foi spunu pre facia, ca — prin *prea si regularea dreptulu de alegere, si a domnitória si natiunea magiara* se devina préda partiteloru extreme specialminte nationalitatiloru.

„*Reform*” mai alalta-ieri nu se sfií struntá cu inversiunare pre domni de putere, pentru ca tindu a fi — in cátu de dreptate! Nota-bene: aci e vorb'a nu de dreptatea pe chárta; de dreptate cepta inea nu ni aducemu aminte a fi unde-va amintire!

Este curatu, ca si candu domni magiari si siovinisti magiari ar fi platit assioma, ca — *dreptatea la Ungaria nu este posibilu!*

Noi suntemu convinsi, ca déca noi nu pune se aretámu si se dovedimu stória si din esperiinta, cumca *statiunea magiara, constitutiunea nóstra, stepa magiara*, asiá cum sunt, nu potu de dreptatea, si pentru ca se se sustine astfelu cum sunt, cauta pururia se *chida*, prin ce in fapta devine unu barbaru si primesce tóte consecin-

tiele unui atare, — noi suntemu convinsi ca procurorulu s'ar grabi a ne tramite la Vatiu, de societate dlui *Liuba*; precandu domni reactionari magiari, anume cei de la „*Reform*,” o dicu in tipu de conspiratiune pre facia — in contra nóstra! Pona la atát'a am ajunsu.

Asiá stámu cu Novel'a legii electorali. —

Foile din Capitala ni spunu, ca alalta-ieri, luni, s'a tienstu consiliu ministeriale din partea guvernulu magiaru in cestiunea obiectelor, ce au a trece prin camera nainte de prorogare si in privinti'a ordinii acelor obiecte.

Statorirea a fost, precum splicá dlui *Szapary* aséra in clubulu partitei sale, cumca proiectulu de legu pentru scolele medie se se amane, se se amene pe sesiunea de tómana, — cea-ce nu place la multi, si a nume nu celoru din opozitiune, cari multu asteptau dela regularea cátu mai repede scoleloru medie — intru interesulu magiarismului.

Asia dara au se remana la primulu si principale locu proiectele de lege: asiá numit'a *novela electorale, despre incompatibilitate*, despre unele cá ferate, sicur — conventiunea pentru *junctioniile linielor ferate intru Ungaria si Romania* si inca dóra *reform'a regulamentului Casi*. Totu cestiuni de cea mai mare importantia si destinate la timpulu celu mai puciu oportunu pentru deliberári seriose. —

De altminte sectiunile — inea abia trei au terminatu cu diu'a de ieri desbateru asupra Novelei electorale si se crede ca tóte abia vor terminá o pou' la finea acestei septemane. *Apoi si-va incepe-ope'a sa grea* comisiunea centrale, care probabilminte ar ére se tiena mai multe dile, dóra septemana viitoria intréga. Sectiunile cari cum gata cu Novel'a, trecu la legea pentru incompatibilitate.

Deputatii nationali, indata ce vor vedé resultatulu comisiunei centrale, conformu aceluia voru incepe a se contielege si a luá positiune pantru desbateru ce are se urme in pleno. —

Budapesta, in 10 iuniu n. 1874.

De buna séma, telegrafulu intre Bucuresci si Viena — abia va fi avutu candu-va atát'a de lucru, ca si de 14 dile inócii, de candu incepura pactárele in privinti'a junctioniloru cáiloru ferate la *Orsiova-Vercerova*, si la *Temesiu-Predealu*. — Dar in fine trud'a ómeniloru si servitiale electrice — nu remasera fora efepu. *Conventiunea* dominea in 19/31 maiu se subscrise in Bucuresci, mane-dia dlui *Boerescu* o substernu camerei — cu o *espusetiune de motive* si pre langa unu proiectu de lege pentru incuviintiare; pe data Camer'a votá cu mare maiortate urgenti'a; marti caus'a se desbatu si primi in tóte sectiunile, numindu-se numai de cátu cei siepte delegati, cari se constitue comisiunea, ce la noi se dice centrale, carea adeca din voturile si reporturile tuturoru sectiuniloru se compuna unu votu si reportu comunu si se-lu duca naintea plenului Camerei.

Marea importantia a lucrului ne face a insirá aci dupa nume pre acei siepte deputati, cari — fiindu in tóte sectiunile alesi din maiortate, in unanimitate primira proiectulu de lege si-lu recomandara camerei spre primire. Éta-ii: princip. *Dem Ghica, C. Gradisteanu, Aslanu, Ceauru, C. Aninosianu, Manelasu Germanu* si princip *Al. Stirbei*. Acestu din urma a fost alesu si a functionatu de reportore, presentandu in camera reportulu, joi in 4 iuniu n. carele culminá in cea mai caldúrsa recomandare pentru primire.

Desbaterile au fost agere si infocate, dar — n'au tienstu decátu joi si vineri; resultatulu a fost — precum dejá am anuoclatu in nrulu precedinte, primirea proiectulu de lege si resp. a conventiunei — cu mare maiortate!

Despre bucuria din Bucuresci nu ni apuse telegrafulu nemic'a; noi inea potemu asecurá, ca nici in Budapesta bucuria n'a fost mare la domni de la putere.

O depesia telegrafica de ieri ni vesti, ca — tocmai si in Senatu proiectulu de lege si resp. conventiunea despre junctioniuni a fost primita!

Va se dica — numai inea *sanctiunea Domnitorului* si din colo *legea este gat'a*; conventiunea pentru junctioniuni — numai inea de la Diet'a Ungurésca si de la *sanctiunea Imperatului-Rege Fr. Iosifu* dependinte.

Astfelu se termina mereu si acést'a grea cestiune, carea de vr'o cáti-va ani atátu de multu preocupa si irita spiritele — din cóci casi din colo!

Avemu nainte ochiloru nostri — atátu conventiunea, cátu si espunerea de motive a ministrului romanescu, si proiectulu de lege, resp. legea votata. Ne credemu deci indreptatiti, a dice acum unu cuventu pozitivu, despre cea-ce mai nainte nu sciámu dice de cátu — conjepture. —

Conjepturile nóstre le-am fost basatu mai multu pe *temeri*, decátu pe *spesantie*, si acelea s'au adevéritu.

Din intregu cuprinsulu actelor si decursulu causei trebeu se pricepemu ca, factorii si de o parte si de alt'a au fost sub cea mai grea presiune, intocma precum noi ni-am intipuit'o posibilu — atunci, candu aprópe cu duoi ani mai nainte presupunend'o, ni-am sprimatu opiniunea despre paralisarea intru cátu-va a reului, a consecintelor daunóse seu chiar funeste.

Vom atinge numa: duóe-trei note caracteristice, cari vor ajunge spre a dovedí judecat'a nóstra.

Guvernulu Romaniei, carele unu momentu nu negá enormea importantia a causei si a legi, carele insusi recunosce, ca legea votata are se coste pe statulu romanu celu pucinu *trei milliône la anu*, nu pregetá a fortiá trecerea aceste legi in scurtulu timpu de 8—9 dile prin ambele corpuri legiuitorie!

Espunerea de motive, pre care dlui *Boerescu* a cetit'o nainte Camerei, candu a substernutu proiectulu de lege cu conventiunea, trebeu se spunemu ca pre cátu impare de cercustantiale, pe atátu este de unilaterale si lipsita de tóta agerimea politica.

Ministeriulu romanu se pune intr'o positiune dintre cele mai *optimistice* si insirandu multe vorbe frumoase, astfelu presenta caus'a, ca si cum s'ar lucrá despre eterna amóre si fericire intre duoi amici, cari si-au juratu credintia pentru tóta viét'a!

Ah, da, domniloru ministri; déca acestu punctu de vedere — dupa trecutu si presinte — póte se fie indreptatitu, apoi — subscriemu si noi cu ambele manele tóte cáte trecurati cu atát'a repedime prin aparatulu dvóstre legalivu!

Ér déca cumva, tocmai intru acestu punctu de vedere s'ar cuprinde *forti'a dvóstre politica*, apoi — ni pare reu, ca este atátu de slaba.

Ca punctulu de consideratiune alu strategiei nu l'a atinsu — asiá dicendu de felu — domni ministri ai Romaniei, sciimu se pricepemu si apretiuimu. Nici

noi n'am pusu candu-va multu pe acestu punctu.

In sine *conventiunea* corespunde fórt'e aprópe consideratiuniloru si svaturiloru ce noi am exprimatulu la rondulu nostru pentru prevediutulu casu de presiune din afara, presiune peste resistibilitatea tieriei.

Romania nu va dá din man'a sa vecinulu nici o palma de cale ferata pe teritoriulu seu, si — nici dreptulu de tarifa. De si nu de la Brasióvu, cum noi doriamu, dar de la punctulu *Predealu* pon' la *Ploiesti*, cam 100 de chilomètre, linia va fi a Romaniei, de asemenea ca si de cealalta parte pon' la *Vercerova*.

Ambele junctioniuni, desi ele se stipuléda pentru unu timpu, totu nu sunt stipulate intru tóte uniformu, nici conditiunate espresminte un'a prin alt'a.

Dupa a nóstra convingere, linia si junctioniunea de la Dunare pré usioru in *duoi* ani póte se fie gat'a si se se puna in exploatare, pre candu cea de la *Predealu* — ar fi o minune déca in *patru* ani s'ar terminá. Astfelu sunt imprejurárele factice, — si atát'a ajunge, déca aceste imprejurári de cei chiamati si interesati se vor folosi cu intieleptiune.

Éta cum suna concernintii articii 2, 3 si 4 din *Conventiune*.

Art. 2 in primulu seu alineatu, dá o sanctiune junctioniunei de la *Iticani-Burdujeni*, intre Bucovina si Moldova, fiindu acést'a *prima* junctioniune, si pentru d'a atinge regularea relatiuniloru internationali; apoi continua:

„Cátu despre cele-lalte doué linte de junctioniuni, vor fi amendoué construite in acelesi conditiuni ale unui drumu de feru de antai-a clasa, si se vor stabili in modulu urmatoriu:

„Cea d'anteia, in directiunea *Temesiora*, prin *Orsiova*, (*Vercerova*) la *Turnu-Severinu*, ca junctioniune pentru linia ce este in constructiune dela Bucuresci la *Vercerova*.

„Cea de a dou'a, plecandu din *Kronstadt* (*Brasióvu*), prin defileulu *Tómás* (*Predealu*), si ajungendu la *Ploiesti*, ca junctioniune pentru linia dela Bucuresci la *Galati*.

„Art. 3. In privinti'a liniei de junctioniune prin *Vercerova*, mentionata in artículu precedente, Guvernulu Maiestatei Sale Imperatului si Regelui va luá mesurile necesari spre a asecurá, pe teritoriulu seu si pana la fruntaria, construirea si punerea ei in exploatare in timpu de patru ani din diu'a schimbulu ratificáriloru presentei conventiuni.

„Asemenea Guvernulu Princiaru se angagiédia a face se se esecute, in acolasi terminu, si a se pune in exploatare linia de junctioniune, mergendu pana la fruntaria langa *Vercerova* si legandu astfelu prin *Orsiova* linia drumuriloru de feru romane cu aceea a drumuriloru de feru ungare.

„Art. 4. In privinti'a linie de junctioniune, mentionate in alu douilea rondu in artículu 2, si care merge prin trecerea de la *Tómás*, ambele guverne se angagiédia a luá mesurile necesari pentru a asecurá, fia care pe teritoriulu seu respectivu, terminarea sa si punerea sa in exploatare, untr'unu terminu de patru ani din diu'a schimbulu ratificáriloru presentei conventiuni.” —

Celalaltu mai departe cuprinsu alu *Conventiunei* — nu este prejudiciosu, si noi, cari am prevediutu presiunea si neevitabilitatea pentru acést'a *conventiune* si cari din capulu locului am concesu, ca sub certe precautiuni, (dintre cari parte mai mare s'au observatu,) *junctioniunea* la *Brasióvu-Predealu* póte se aiba locu, — noi nu cademu in pessimismulu foiloru opozitionali din Romania. Nu mai multu de acést'a *junctioniune*, prin astfelu de *conventiune* ne tememu, ci — dorimu ca guverniale se se petruna mai bine de adevérat'a ei insemnetate! Cáci — marturisimu, ca din espunerea de motive, mai susu amintita, nu potemu se cásti-

gămu o destul de buna opiniune în această privință.

Dintre foile magiare, unele deja grabite a-si sprime nemulțumirea cu cuprinsul Convenției de București; chiar „Hon^{or}“ de astăzi cere refuzarea ei, și oficiosul partitului de la putere „P. Naplo“ totu astăzi, atâtea date și argumente aduce în contra utilității ei, deca va rămâne linfa unghurească de junctiune de la Orșova la Temesiora, în cătu nici că potemu vedea asigurată primirea în Diet'a noastră.

Din toate credem a pota deduce, că — deca guvernul romanu a fost sub presiune, apoi asemenea presiune înca în mai mare mesura va fi simțit dlu c. Andrássy și ministeriul magiaru. —

De langa movila lui Mihail.

Si Ddiu dise: „Să fie lumina, și fii lumina.“
Facere I. 3.

Pe di ce merge avemu totu mai multe dovedi, mai multe momente însemnate, din cari se vede că poporul nostru, atatu de maltratat, atatu de desprețuit și ignorat de unii, începe a-si cunoșca înalt'a sa misiune, redicându-se ca fenicele din cenusa propria. —

Si cine este, care se se mai îndoișca despre puterea de viață a poporului nostru? Ce argumente aveti pesimistilor? Ati desperatu, deca duoi sau trei, redicându-se de la opinia la papucu, favoriti de impregiurari, si-uita de mam'a lor, o paresescu si trecu in castre straine? Cugetati dora, ca natiunea a perdutu ceva prin acest'a, i-au desecat puterile? — Atunci ve'nsielati! Natiunea noastra, din contra, a castigatu, pentru ca elementul ei s'a curatit si cristalisat. Numai anumele vili si caracterele debili sunt capabili, ca se sacrifice totu ce au mai pretios si mai scut pentru ore-cari interese netrebnece, ogoistice, particulari; și de astfelu de individi nu avemu nici o trebuință, duca-se in tabere dusmane, căciuleșca-se contrariilor nostri si lingusiesca-ii. Fia securi domnia-lor, ca nu învidiamu de sörtea si pusotiunea, de caro bucura, in urm'a tereirii lor la petirole loru ce intr'adeveru ii desprețuiescu.

„Est deus in nobis,“ a disu poetulu; in toamna ne potemu mangai și noi: „Cu noi este Ddiu, si nu ne paresescu nici odata.“

Eca, Dle Redaptore, care a fost caus'a, ce m'a indemnatu a ve adresă acestea:

Domineca nainte, si luni dupa ss. Rosalie, s'au santitu apröpe de Sabiu, in comunele Avrigu si Boitia, doue scöle, despre cari potu afirmă cu tota pozitivitate ca sunt unicele in felulu loru in tota arhidiece'sa, ba potu dice in tota Transilvania.

Am fost — martore la ambe actele de consantire, indeplente prin Esc. Sa par. Archieppu si Metropolitu Procopiu.

Doue festivități intr'adeveru rari au fost — acestea. De pre feciele tuturor se potea ceti o bucuria generala. Fecoti, ampliatu, teneri si bețrani, tierani, femei si barbati, erau plini de intusiasm, plini de bucuria, cei-a vedindu ca poporul nostru pe langa toate calamitățile ce indura, pe langa toate neajunsurile si lipselile de câte este bantuitu, începe a se redica ca prin o minune, începe a-si cunoșca înalt'a sa chiamare, și cesti-a mangaiati in anim'a lor pentru caldura si bunavointia, cu cari erau intimpinati din partea tuturor carturarilor, căti accursora in amondoue locurile. Pretotindenea nu vedeai, de cătu numai stringeri de mana, spresiuni de gratulări si multumire.

La prandiuri, toastele au fost forte insuflite. Cu deosebire in Boitia, am fost pre satisfacti. Betranulu economu, *Alemanu Clöja*, se promisese mai nainte și acum se dechiară in facia tuturor, ca dupa morte-si donedia pe sem'a scölei senu'a de 1000 fl. dupa carea promisiune solemnă urările de „să traișca“ pareau ca nu mai au capetu. Parintele metropolitulu-binecventu si lu-sarutä ca pre un esemplu, dandu ast-modu vertutii — tributulu cuvenitu.

O de ar dá ceriulu ca betranulu *Clöja* se afie multi uratori in poporul nostru.

Nu mai puciu demu de lauda si imitatu esto si esemplulu, ce la datu R.Sa. Dlu ass. cons. *Z. Boiu*, dechiarandu-se intr'o cuventare frumösa, ca ofereșca 20 fl. pentru înfiintarea unui fondu menitu, ca se se ajute pruncii orfani si lipsiti, cari vor cercetä acea scöla. Asta ideia salutaria fii secundata numai de cătu de III. sa d. E. Macellariu, de pre Ssa par. Metropolitu, d. Bechnitiu, capit. Stezariu, par. protopopu I. Popescu si precum audimu de dd. *Rosca* si *Mateiu*, adunandu-se in modulu acest'a o suma apröpe la 300 fl. v. a.

Inainte, Mecenatiloru, căti astfelu vom castiga anim'a poporului si-lu vom stimula spre totu ce o nobile si frumösu! Astfelu ne binemeritati de patria si natiune!

In fine nu potu se retacu, ca la infructușarea festivității din urma au contribuitu multu si presentia elitei sessului frumösu din Sabiu.

Ascemene au fost reprezentate aici in spectorele regesi si cercuali, celu de antäta prin dd. *Bielz* si *Bazzosi*, și alu doilea prin *S. Fleisher*.

Incheiu, dle Red. cu dorintia, ca ceriulu se binecuvinte acestu auguru bunu pentru noi, încoronandu-lu cu succesulu celu mai stralucitu. Fia ca esemplulu acestoru comune se se imitodie in întregu cuprinsulu Romanismului. N. P.

Dela momentulu lui Marianu, maiu 1874.

Ce am sporatu nu s'a implinitu, de ce ne-am temutu nu am scapatu. Sperämu multu, că in caus'a limbii se vor face unii pasi, cari chiar deca nu vor avö resultatulu doritu, to-

tusi vor meritä se fia notati in analele distriputului. Indesertu, căti sperarea, precum in cele mai multe, asiä si in ast'a ne a insolatu. Inainte de congregatiunea din 14 februaru a. c. erä se se convöce o adunare distriputale, care se se consulte despre cele ce sunt a se face facia de ordinatiunea ministrului de interne, prin care se impune limba magiara de limba administratiunei si in cele interne. Adunarea nu s'a tönutu din simpl'a cauza, ca celu ce luä asupra-si convocarea, afä de bino a-o intrelasä fara a aretä caus'a pentru ce. In congregatiune se facie ce se potä: o simpla reprezentatiune la ministrulu de interne si mai multu bönicu. Inainte de a se resolvi reprezentatiunea, pre cale presidiale veni o provöcare, ca fiecare ampliatu municipal, in tempu de 15 de öre se se dechiarä deca, si in ce mesura, posedö cunoșcintia limbii magiare. Omenii nostri, de almintrenea de apurarea omenii oportunitäti, asta data nu aflara oportuna a se confielege inainte de a responde la provöcare. Nu sciu ce va fi resultatulu, vom vedea si vom cereä se vedemu cui si ce avemu a multumi, căti de multe ori la noi se mistifica adeverulu si de multe ori omeni binemeritati se înceara de cele mai urite epötoe si li-se facie cele mai grele impötari, buna öra cum fii negliöba impötare de deunadi, ca dirigatori de almintrenea toti romani — au adus si asiädia pre toti jidovii in Nascudu. Tacu mai departe, pana vom vedea resultatulu. —

La ordinea dilöi este inse miscarea pre turenulu bes öricescu, causata prin suspinderea din oficiulu si beneficiulu vicariulu dlu *Gr. Moisil*, pentruca nu a introdusu, dupa mai multe provöcari ale consistoriului, in paröchia Poieni, pre unu preutu teneru, *Iuga*, pre care minoritatea poporeniloru l'a cerutu, și majoritatea a protestatu in contra-i. Intelligentia din locu, audindu de suspinderea vicariulu, a mersu mai tota in corpore si si a espresu parerea de reu, pentru acestu casu neplacutu, obvenitu acum la betranetie. Mai departe a tönutu doue conferintie confidentiali spre a se consulta despre pasii ce sunt a se face, ca se fia repusu in oficiu si beneficiu. In conferintia a doua se decise convocarea unei adunari a tuturor greco-catoliciloru din vicariatu, ambiandu se la convocare unu membru a curatiei bisericesci din Nascudu. Convocarea s'a facutu in numele curatiei bisericesci, si astadi se intöni conferintia, avendu mai toate comunele din vicariate plenipotentiatu; afara de aceea si cele din protopopiatulu Budacului inca au fostu reprezentate. Constituindu-se adunarea se aleso de presidinte protonotariulu distriputale *Niculae Besianu*, și de secretari profesorii *Alexi* si *Tancu*. Deschidendu presidintele adunarea, aduse inainte doue motive, cari dedera ansa la convocarea conferintiei, si anume: „calcarea in petiöre a dreptului de alegere prin veneratulu ordinariulu, si suspinderea dlui

vicariu.“Dupa aceea facti öccare expöse despre caus'a paröchiei Poieni. In urm'a acestuia, öccundu cuventu reprezentantele Nascudului, *Iacöbu Pradanu*, espuse totu decursulu lucrului, istoria tuturor coröspundintiloru in vicariu si consistoriu pana la suspinderea urmata in 4 maiu a. c.

Intre espunerea acest'a se stracurara si unele cuvinte despre preutul *Iuga*; acela se sunt adeverate se nu. Decumva sunt adeverate, detoria adunării erä a dispune constatarea loru, pentru ca constatandu-se de adeverate, prelanga cele intemplete in adeveru si aici cunoscutu pre deplinu, ar trebni ca *Iuga* nu se fia eschisu din Poieni, ci scem cu totulu din clöru, ca unu individü demnu; și din contra, nefindu adeverate, acei omeni cari astadi pasiescu, ca se apro onorea — dupa cum dieu — unu individü din clöru, aveau detorintia a nu folosi de argumente spre scopu lucruri scornite, cu atätu mai taru cu cătu espunatoriulu seie pre bine, ca quid quid non est in actis, non est in mundo.

Dupa aceea prof. *I. Marcianu*, ca reprezentante din mai multe comune, dupa o introducere scurta, face propunerea: „Sä se facie o reprezentatiune contra ordinariulu episcopescu din Gherla, si alta contra parentele metropolitu. In cea de antäta se se arete procederea necorecta a consistoriulu in privintia conferintiei paröchiei Poieni, calcarea dreptului de alegere usuatu in distriputu mai fara intrerupere, se se protestodie solemn in contra acestei procederi si se se röge in fine se repuna in celu mai scurtu tempu pre vicariu. In a dou'a se se arete pre scurtu acestu intemplete si comunicandu-se in copia reprezentatiunea adresata contra ordinariulu se röge a ordinä restitüirea. Propunerea se primi cu unanimitate. Dupa aceea totu *Marcianu* amuncä, ca d'insulu a si lucratu câte unu proiectu pentru acele reprezentatiuni, cari cetindu-se se si primira si se subscrisera. Membrulu conferintiei *Toma Hontila*, propune, ca adunarea in corpore se mörge la dlu vicariu si se-si espresu parerea de reu pentru acestu casu tristu. Propunerea se primi. In fine se mafecere din partea prof. *Alexi* doue propuneri, un'a ca adunarea se decida, cumca in orice casu de atare natura ce s'ar ivi pre venitatu va procede totu solidariu; si a dou'a, ca se a facie pasi pentru convocarea congregatiunii. Ambele se primira, cea de a dou'a inse cu öre care modificare Cu acest'a adunarea se incheia si membrii in corpore se dusera la dlu Vicariu.

Resultatulu lu-vom vedea. —

Arondarea ne insufla si noue ingrijiri. Froieptulu intieptu a fratiloru dela *Fagarasiu* ni-se tramese si noue. Facia cu unu capu de opera asiä eminentu, nu am potutu face alta. de cătu ne-amu revöcatu in memoria cunoscutulu vechiulu proverbiu germanu despre F. . . . —

FOISIÖRA.

Memorandulu

Romaniloru brasioveni de la biserica Santei Treimi, adresatu catra on. Casa reprezentativa a Dietei Ungariei, la an. 1871, in caus'a loru de contro-versa cu pretinsii Greci de acolo.
(Urmare si incheiare.)

III.

Reflesiunile nostre facia de pretensiunile separatistice ale coreligionariloru nostri greci.

Dupa ce prin cele dise am aretatu, ca noi Romanii suntemu membrii egalu indreptatiti cu Grecii in biserica Santei Treimi din cetatea Brasiovlui, credem a nu fi fara interesu, ca se amentimu si acele imprejurari, pre cari basandu-se coreligionarii nostri greci, vor a ne eschide din acea biserica.

1. La primul locu Grecii invöca privilegiale vechiei companie grecesci, si sustienu ca densii sunt erediti acelei companie.

Facia de acest'a asertiune noi sustienem, si inca — dupa cum am aretatu, cu tota indreptatiunea, ca biserica din cestiune nu a avutu nici odata nici celu mai micu amestecu cu capela companiei grecesci, ci ea s'a redicatu ca biserica de sene statatoria si nedep-

pendinte, pentru toti credintiosii de legea greco-orientala, fara diferintia de limba si natiunalitate. Companistii greci au fost primiti in biserica — numai dupace acest'a erä deä gat'a si provödiuta cu toate cele necesarie; și acest'a primire se intempla pre bas'a unor invoiele si contracte, prin cari se recunoscu deplina paritate intre toti membrii, fara ca companistii greci se-si fi sustienutu, seü celu puciu potutu sustiené, in vigöre, facia de acest'a biserica, drepturile si privilegiale ce le aveau in biserica seü adoca capela propria a companiei.

Am aretatu mai departe, ca acest'a compania mai tardiu a incetatu de a mai esiste, respective s'a desfiötiatu, si cu dens'a a incetatu de o data toate drepturile si privilegiale, cu cari fusese vre o data indiestrata. Prin urmare membrii companiei au intratu in acest'a biserica, zidita si indiestrata cu cele necesari de *catolicii greci si romani*, fara vre unu dreptu seü privilegiu, ce ar fi fost propriu numai loru; prin intrarea loru apoi au si incetatu a mai esiste — facia de acest'a biserica, ca o corporatiune *desöbita*.

Pe acestu pretinsu dreptu alu companiei nu si-potu dara basä nici decätu coreligionarii nostri greci pretensiunile loru, de a ne eschide pre noi Romanii dela administratiunea averei biserice, — a unei biserice co-

mune tuturor membriloru ce compunu această comunitate bisericesca.

2. Coreligionarii nostri greci, ca pretinsi uratori si erediti companiei grecesci carora prin ordinatiunea din 1796, sub nr. 3969 li s'a recunoscutu biserica din cestiune de proprietate a loru, se provöca la acest'a ordinatiune ca la unu mörge de auru, si pre dens'a voiescu a-si întemeia acest'a proprietate eschisiva.

Noi insa amu aretatu, ca acest'a ordinatiune *contradice* faptelorü doveditu si constatate, *contradice* drepturiloru celor mai celatanti, in fine stä in contradicere atatu cu sene insasi, cătu si cu cele mai celatanti drepturi, — întömi precum stä in contradicere cu toate ordinatiunile politice si bisericesci de mai nainte; apoi abstragendu dela aceea, ca ea decide asupra dreptului de proprietate pre cale politica, se basedia in deciderea asupra acestui dreptu numai pre espresiunea de: „*cives greci*“, carea, precum am aretatu, dupa documente este identica cu: „*cives greci ritus disuniti*“, si pre bas'a — singuru numai a acestei espresiuni — predä dreptulu de proprietate eschisiva asupra bisericei numai Greciloru, identificandu totu de odata pre membrii greci ai biserice cu membrii companiei grece; unu lucru ce nu erä permis a se face — din caus'a, ca precum am vedutu, acest'a

compania nu constä numai din membri de natiunalitate grecesca.

Noi amu aretatu insa, ca acest'a ordinatiune nu este alt-cöva, decätu numai fctale prejudiciiloru politice ale timpului de atunci, si alu urei sasesci in contra nostra; am aretatu apoi si aceea, ca toamna pentru acest'a fost succesivmente modificata — prin ordinatiuni ulterioare, pana candu in anulu 1840 a si fost cu totulu scösa din valörc, de unde dara coreligionarii nostri greci nu mai potu avö nici o basa de a-si întemeia drepturile lorü pre *acesta ordinatiune*, modificata, ba casata cu totulu chiar.

3. Coreligionarii nostri greci si basedia drepturiloru lorü si pre legatele, facute mai tardiu bisericei.

Nu negämu nici de cătu, ca s'ar fi facutu pentru biserica din cestiune unele legate. Acestea insa nu sunt facute numai de greci, si dora numai pentru scopuri grecesci, ci ele sunt facute in mare parte si de Romanii, si apoi cele mai multe sunt destinate pentru scopuri generali.

Pre langa acest'a in testamentele respective biserice nu vine numai sub numele de biserica grecesca, ci si sub numele de biserica *catolicesca*, si de multe ori si numai sub numele simplu: „*biserica Santei Treimi*.“ Ori cum aru fi insa facute aceste legate, intentiunea donatoriloru, espriamata in respectu

Frigulu in tinentulu nostru a fost mare, in 17 si 18 a'cadiatu ne'a mare, vegetatiunea stagnedea, ingrigirea economiloru e mare, cumpetea cresco. —

Iucovina, din tinentulu Siretiului, in maiu 1874.

Se respandescu faime, cum ca in Bucovina, in anulu curinte vor capeta toti prootii, fara exceptiune, fie densii protopopi, parochii ori co-operatori, o subventiune de bani de câte 100—200 ori 300 de fl. v. a. Dede bunulu Dumnedicu ca archipastoriulu nostru, atorsu de la consacraea sa dela Sibiu, se duca in indeplinire acosta scire inbucuratori pentru inbitulu sen cleru.

Se nasce inse acum intrebarea, ca capeta-va intr'adeveru fie carele, precum morge vestea, seu ca pote, dupa alte faime, numai cei mai multu meritati vor primi ajutoru de 200—300 fl. er cei mai pucinu meritati câte 40—60 fl. ? — Daca ar fi se fie faim'a acosta adeverata, atunci e rou, ba inca de totu reu, caci atunci, vor trebui a se campeni meritele dupa demnitate, de oracoate forte naturale, ca cei redicati la demnitate mai nalte trebe, se presume celu pucinu, a probe, se aibe mai mari merite, avendu acoste de a decide, dupa mintea sanetosu, ntru redicarea unei persone la vro trepta mai nalta. Cine nu va vede de aci deci, ca primu trasi in combinatiune vor fi protopopii, cari conforme pusetiunii lor, trebe se fie mai binemeritati pre toronulu bisericescu scolaru, decatu parochii ori co-operatorii. Mesura acosta inse, pentru a fi nepartiale, nu e adoiata ca ar trebui se suferu multe exceptiuni; caci sciutu este, ca la noi multi se mliara la trepta de protopopii numai prin arbele incaruntite, in servitiulu contrariu deveratelor interesu ale bisericii, ca mameci si unelte orbe ale lui Haemanu-Schönbach. Dar chiar abstragendu dela acosta plasa de protopopi de ai nostrii, si asiá dara vorindu preste totu, si atunci-a — ducerea in indeplinire a acestei mesuru pre multi ar indestul, ea nu ar fi unu testimoni de caritate crestinesca; caci sciutu este si aceea, ca noi protopopii — afora de vro 3—4 — si asemenea preotii din parochiele cele grase, antadeverati Croesus si Rothschild. Adeverulu ghimpu, er nomina sunt odiosa; de aceea nu s'a consultu a insira aci unele nume, cari cadu inu in categori'a uneltelor Haemaniene, catu in acosta a celor forte avuti. Mo marginescu deci numai a accentua, ca ceia nu ar merita gustarea preferintiei, er cestia de ce gramadesca averile pro sem'a nu sciui multi ne-avondu prunci — si asiá a cana scurtare multoru preoti forte lipsiti si ntru adeveru meritati in biserica, inse percutati si asiá napoiati de peccatosa sistema haemaniene, a casiuana scurtare, diu, multoru parochii, cari cu cate o casa plina de copii, prelanga tota straduintia si trud'a lor nu

potu a-si cresee copii conforme recerintieloru moderne, fiindu coplesiti de lipse si ne-ajunsuri. Atari preoti cum potu se fie ajutati semtibilminte prin 40—60 fl. v. a. ? — Si apoi aci se mai aruncu o privire si asupra asiá numitiloru preoti de ajutoriu seu co-operatori; acestia vietuescu intr'o adeverata miseria. Nu e destulu, ca'lefa lor e de totu mica, pare-mi-se a celoru dela tiera 300 fl. pre anu, si inca fora alte venituri din parochie, dar n'au bietii de ei nici case, unde se locuiesca, ci adesc sunt siliti a siode sub unu acoperamentu cu tieranulu! Apoi daca mai da inca bunulu Dumnedicu, ca au venitu sub vr'unu parochu, sciti de cei „vrodnici“ de sub Haemanu-Schönbach! Aci asiá produce exemple inse me ferescu, ca se nu contragu si mai mare ura si asuprire asupra dloru co-operatori. Spunu inse ca „vrodnicii“ nostri nu se sfiescu a persecuta si adi pre co-operatori si a-i numi *dicosi, protivnici, renitanti, tiefnosi, revoltanti* si cate mai altele, pentru ca prenumera — cum diu „vrodnicii“ — „tarfaloge de gazete revoltatorie, precum „Albina,“ „Patriot,“ „Osten,“ etc. De cate ori multoru nenorociti co-operatori de acestia nu li s'au refusatu potitiunile de subventiune ?!

Unu strainu, amplotiatu la guvernulu, la o oca siune se sprima in cestiuca impartirii de subventiuni astafeliu: „Wärde ich Unterstützungen zu vertheilen haben, so gäbe ich den armen Hilfspriestern dreifach mehr als dem Erspri stern und reichen Pfarrern, denn die haben wahrlich genug an ihren Einkünften“, seu romanesco: „in saculu fara de fundu n'asi turna nimica.“

Ei bine, forte multi parochii seraci, cu parochie serace, de asemenea toti co-operatorii de a rondulu, cari au avutu nenorocirea de a picu prin mintiuni si denuncieri in disgrati'a repausatului episcopi, acestia nenorociti de ei se se persecute si acum si se nu li se dee subventiuni, pentru ca unii nu ceru din patiania — sciindu ca nu capata — era altii ntru ca protopopii li persecuta si asiá staruiescu colo sus se mane ap'a pe mor'a loru-si. Se se mai temple atari nedreptatiri strigatoric la ceriu si aci, feresce Dómne! — am ajunge la forte mare rou.

Nu voiu se punu nici o valere pe faimele audite, cu atatu mai pucinu de a da preserise in asta privintia venerabilulu Consistoriu: totusi cugetu, ca nu voiu gresi, daca voiu spune in publicu francamente opiniunea mea si a altoru persone nu pucinu competinti.

Daca ar fi adeca se se impartiesca subventiuni preotiloru ele se se faca numai dupa multa cumpenire, si numai dupa ce se vor fi consideratu imprejurari ca cele insirate aci, si iaca dupa o mesuru prefapta pentru toti.

In modulu acosta, de o parte s'ar evita invidia cea mare, ce dominedia in cleru, er de alta nu s'ar lauda — cate unu protopopu, ca olu „in ciuda“ a lucratu intr'acolo, ca cutare parochu seu co-operatore se nu capete ajutoriu

si in fine, pre cum se dorece in generalu, archiepiscopulu nostru i-ar remane, ba chiar i s'ar mai adauge o proba, ca dorece fericircaturoruru preotiloru, ca este afora de tota partinirea

Am dori inca ca se fia la impartirea acestoru subsidie, departe ori ce influentia din afora de biserica, caci altu cum me tomu de favorisarea celoru ce trecu, prin actele loru ca cetationi, de „*verfassungtreue Priester.*“ Speramu, ca venerabilele consistoriu va seia feri fondulu religionariu de influentia profana la impartirea subventiuniloru.

Adeverulu.

Temesiora in 23 maiu n 1874,

On. Redactiune! Ca de doveda pipabile ca domniloru de la potere nemic'a nu li e santu facia de bietulu poporu alu nostru, Vi descriu aci si Ve rogu a publica urmatoria plansora a unei comunitati romane sermane, pre carea — par' ca s'a pusu domni'so surgrume de totu:

„Esc. Ta, Die ministre alu instructiunei publice! Umilitu subscrisii, suntomu locuitori de confesiunea gr. or. ai comunci politice *Hissias*, in comitatulu Timisiului, si venimu cu genunchii plecati a cere potintea si grabnic'a scutire a Escelentiei Tale, contra abuseriloru si asupririloru nelegiuite, ce se facu credintiosiloru de confesiunea greco-orientala de aici din partea autoritatiloru politice comitatense, si ale organeloru acelor'a, la infintiarea respective zidirea unei scole comunali in comun'a nostra.“

Noi avemu scol'a nostra confesionala, si de si suntemu forte seraci, totusi noi senguri o sustinemu si ne nisuiamu a o organisa in tota privintia spre a corespunde recerintieloru legii de instructiune; caci am tinentu si tinentu mortisiu la conservarea caracterulu ei confesionalu. — Nu picipemu dara pe ce basa legala ne constringe cu forti'a domnulu pretore cercualu Iuliu Muntyan si domnulu Vicecomite Ladislau Roth, a contribut cu banii si cu lucrulu la infintiarea, respective zidirea unei scole comunale; candu legea de instructiune, si anume art. XXXVIII §. 36. din 1868 apriatu scutesce dela asemenea sarcini pre cei ce sustienu un'a scola confesionala, mai vertosu candu acei'a abia si-potu sustiene scol'a loru confesionala, cum este casulu si la noi.

Am cerutu desluciri, apoi ajutoriu, mai antaiu dela numitulu domnu pretore cercualu, si dupa aceea dela domnulu vice-comite; celu d'antaiu inse ne amenintia cu aruncarea in fera si in inchisore, deca nu-i vomu implini porunca a lucr'a la zidirea scolei si noi si animalele nostre cu carale; era celu din urma voi a ne scoate cu carbaciulu afara !*)

*) Am mai auditu sute d'astea din tote partile steapanirei magiare, dar a nume despre dlu Roth si si despre zelosulu nostru pretore din Rekas; nu ni da man'a a infera cu cuvenitele expresiuni, atare portare,

Ce satira si batjocura! pentru spiritulu timpulu de astadi! pentru constitutiunalismulu patriei nostre! Organele alese si sustienute din crunt'a sudore a poporului, si chimate in numele Maiestatii Sale a bunului nostru Imperatu si Rege, si alu inaltulu Seu Guvernu, ca se sustiena si faca a se sustiene in vigore legile patriei, si se exerciedia dreptate, — acele organe amenintia cu fera, inchisore, carbacin, pre cei-ce tione la lege, si cauta ajutoriu in contra abuseriloru, fara-delegloru si asupririloru!

Ma audimu, ca totu pe cont'a nostra, fara scirea si invoirea nostra, s'aru fi esoperatu — nu scimu de cine, — dela inaltulu Guvernu unu imprumutu de 4000 fl. v. a. totu pentru scopulu zidirei acoloiasi scole comunali simultane!

Va se dica, nici averea nostra asta-di nu o mai multu secura, nu mai dispunemu noi de ea, ci altii!

Vai si amaru noa! dora n'avemu noi destulu de a ne lupta cu seracia, fomendu chiaru, pana cu mare necasu si jertfire de sine, ni solvimu multimea detorieloru si a contributiuniloru, ce ne apasa pucintic'a avere, ci ni se mai arunca dupa capu si unu imprumutu necerutu si fortiatu, fara scirea si invoirea nostra, imprumutu — de 4000 fl.

Vai si amaru noa, Escelentia! Ni-a ajunsu cutitul a osu! Mai multu nu mai putemu suferi !**)

Indura-Te dara, nainte de a cade noi chiaru si la pol'a Maiestatii Sale, si ne scutesce catu mai curendu de asupririle numitiloru domni, oprindu-li fara tota amanarea a ne constringe ca se lucramu *gratuitu*, la zidirea unei scole comunali, de carea n'avemu nici o lipsa, avendu noi propria nostra scola confesionala, si dela care sarcina si insasi legea sanctionata de Maiestatea Sa inca ne scutesce.

Cu unu cuventu, poruncesce Escelentia Ta, Die Ministre, aceloru domni, ca se respectie legile, pe cari noi li tinentu de sante, si imprumutul de 4000 fl. ce s'a luat pe cont'a comunel intregi: se se prescrie si se se insarcinie numai pe cei ce l'au cerutu si esoperatu; caci noa celoru de confesiunea gr. or. *pentru acelu scopu*: nu ni trebe, si fiindu ca nu l'amu cerutu: *nicu lu-recunoscemu de a-lu nostru.*

Basati pe iubirea de dreptate a Esco-

pentru ca scimu, ca bietulu poporu, ce se plange, are se sorba zam'a manji miciloru tirani; pentru ca romanulu sub fericitoria steapanire — este afora de legea serisa si sanctionata, si datu la discretiunea domniloru, cari insii sunt — legea, pre cum se dice ca s'a sprimatu dlu Roth in Biserica-alba facia de dlu Trugseu, carele a cutesatu a se provocat la lege. Red.

**) Trebuia se mai adaugeti: „*macar d'am sci ca ne vor omori, frige si manca, dragutii de ei, tiranii nostri!*“ — Apoi da; caci — tiena-se bine cei-ce se plangu asupra tiraniloru! Atat'a vor se-ii sucoca si intorca cu maiestria si viclenia loru, pona candu... dar las'ce se vedeti. — Red.

le testamente, nu pote altera intru nimica starea si scopulu originalu alu bisericii, de unde dara nici nu potu servi de vre unu motivu legalu, prin care noi am pote se fimu elisi dela dreptulu de membri si dela administratiunea bisericeii.

4. In fine coreligionarii nostri greci basedia eschisivitaea loru de dreptu pro area factica de astadi.

Noi in sa am aretatu, ca in starea ce stindu a o ave ei astadi, au ajunsu la anulu 1796 pre o cale catu se pote de murdara, in care in sa nu au potutu remane stabili, de-a-ce ordinatiunea respectiva, pre carea deni-basedia acosta stare, s'a modificatu in continuu prin ordinatiuni ulterioare, pana candu la 1848 s'a cassatu cu totulu.

Am aretatu si aceea, ca in acosta stare ajunsu numai pre cale politica, cum si seia, ca deslegarea intrebării cine pote fi membru deplinu indeptatulu in acosta biserica, este cu potintia a se deslega prin nici o lege, ci numai prin cercetarea si esaminarea tuturor actelor referitorie la fundarea si organizarea interna a acestei biserice!

Dreptulu de membru, in intielesulu inuinat, nu pote fi nici decatu simplu obiectu de ereditate, ci in acosta privintia sunt date de mesuru principalele organizatiunei in me ale oricarui institutu.

A sustiene apoi, ca asupra averei unei

comunitati, ar ave unii singurateci membri vre nnu dreptu de proprietate, este absurd; deora-ce pentru unu atare dreptu nu esiste nici unu titlu si nici o basa; apoi mai absurdu este, a pretinde unu atare dreptu pro bas'a continuitati in representantia si administratiune; caci — ori ce representantia nu lucra in numele seu, ci numai in numele intregi comune.

Nici din motivulu acosta dara coreligionarii nostri greci nu pota lua nici decatu de basa starea actuala, spre a ne eschide pre noi Romanii dela administratiunea averei bisericesci.

Coreligionarii nostri greci, pentru a se sustiene la potere, mai aduca in plansorile loru si acea improjurare, ca ei in starea acosta s'ar fi sustienutu prin unu feliu de martiragiu. Apoi mai au nerusiunea a adauge, ca Romanii de aceea si-batu capulu a ajunge la administratiune, ca se intrebuintie acosta avere spre scopuri comunistice.

Acosta este in sa numai o calumnia precalculata, deorace noi, Romanii, facia de acosta avere cugetamu cu totulu altfoliu, si tocmu pentru administratiunea cea rea si nici decatu corespundietoria scopulu si destinatiunei, ne silimu a ajunge la drepturile ce inadeveu ni competu.

Este adeca parerea nostra, ca averea bisericeii nu apartiene nici Greciloru, nici

Romaniloru, ci este proprietatea bisericeii, ca a unei persone juristice, si este se fie intrebuintata, amesuratu destinatiunei piloru fundatori. Va se dica, noi nu voimu nimicu mai multu, decatu, ca averea se se foloscesca amesuratu intentiunei fundatoriloru. Din care cauza unu astfelu de prepusu, cum se denuncia, este o absurditate. Pre langa aceea, starea nostra morale si materiale nu este nici decatu asiá de decadiuta, ca se tremuramu noi dupa avere straina. De aceea respingemu cu indignatiune o astfelu de insinuatiune calumniosa.

Ne mai invinovatiescu in fine coreligionarii nostri greci si cu aceea, ca noi in casulu candu oi ar fi uniti cu noi intr'o comuna, ii am maiorisa si chiar desnatiunalisa.)*

Facia de acosta invinovatiune nu potemu raspunde alta, decatu ca Consistoriulu greco-orientale, candu a emis ordinatiunea sa de datulu 29 ianuaru 1868 sub urulu 85, si a decisu deplin'a paritate in privintia limbei si administratiunei, a avutu din destulu in vedere imprejurarea aceea, ca coreligionarii nostri greci nici se nu fie asupriti, dar nici desnatiunalisati.

Dupacu acum am vediutu, ca coreligi-

*) Deca acestu argumentu ar ada la domni magiari de la potere catu de pucina valere, apoi noi cu acelasi ar trebui se ceremu in data despartirea nostra nationale de comun'a cea mare, ce se dice Ungaria, de — comunitate cu natiunea magiara! — Red.

unarii nostri greci nu au nici unu feliu de motivu, de ori-ce natura ar fi elu, spre a ne eschide din biserica si de la administratiunea averei ei, se nasce intrebarea: *Ce este totusi caus'a, de se punu cu trupu cu sufletu a ne eschide?*

Ori catu ne amu ocupat in sa cu acosta intrebare, nu potemu ajunge la altu rezultat, decatu ca densii tienne *periculosa control'a nostra*; unu motivu de mare insemnitate si influentia, pentru resolvirea definitiva a acestei cause.

Spre scopulu acosta substernemu noi urmatoria rogare:

Inalt'a casa se benevoiesca a decide, ca noi, cetatianii romani din cetatea Brasiovului, suntemu membri egali indreptatiti, in biserica santei Treimi de aici din cetate, ca atari avemu se ne bucuramu de tote acele prerogative, cari sunt impreunate cu dreptulu de membru; er acei membri ai bisericeii, cari voiescu a castiga in administratiune unu dreptu eschisivu, sunt a se avisat pre calea justitiei.

Cu distinsa stima:
In numele populatiunei romane dela biserica gr. orientala cu patronulu Santei Treimi din cetatea Brasiovului
Ioane T. Popoviciu, mp.
Nicolae Strovoiu, mp.
Ioane Lengaru mp.

lentiei Tale, suntemu cu deosebita venera-
tione

Hissda, 23 maiu 1874.

pre plecati servi: (Urmédia sigilele - alu bi-
sericeii si alu comunei politice, apoi sub-
scrierea numelui tuturor locuitorilor
romani gr. orientali.)

Clusiu, in 24 maiu 1874.

Onorate Domnule Redactore! Binevoiti
a dá locu in multu pretiut'a „Albina“ urma-
tórielor:

Societatea dilectante a studintiloru rom.
din Clusiu, precum in totu anulu dela infini-
tierea ei, asiá si estu-tempu, a serbatu diu'a
de „3/15 maiu,“ in modu cátu se póte de
splendidu, reprezentandu in preser'a acestei
dile „Tribunulu,“ de I Lapedatu, cedandu
venitulu curatu in favóra scolei poporali rom.
din locu. Acésta piesa, intr'adeveru e unu
tablou fidele alu fortunósului anu 1848.

Bravii dilectanti, - cari nu numai adese
au casianatu placere romaniloru, ci au atrasu
asuprasi si atentiunea strainiloru, in cele
trei excursiuni intreprinse prin diferite parti
ale Transilvaniei locuite de romani (Turda,
Abrudu, Bradu, Deva, Hatiegu, Gherla, Desiu,
Siomcuta, Naseudu,) prin desteritatea loru,
manifestata in executarea roluriloru si prin
alegerea pieselor celoru mai natiunali si
lucrate in cea mai buna limba romanésca, -
merita interesarea si spriginirea tuturor
romaniloru de anima, cáci ei luera neobositi
pentru a dá insisi si a miscá si pre cei ce
asiata la productiunile loru, sé deé semne de
viétia romanésca, in mediloculu nepasării,
careia cadiuramu sacrificiu noi Romanii, prin
intrigele nepreteniloru nostri de mórté.

In „Tribunulu“ a escelatu dlu Vasiliu
Filipu, in rolulu seu de renegatu. In totu
decursulu productiunii, dlu Filipu atinse
marginel peferptiunii; erá inase sublimu si
miscá animele tuturor privitoriloru, candu
ca renegatu, si-cunoscu rotaciunea si-si martu-
risticalosia si-si blastemá trecutulu. Te cu-
prindeau fiori, candu audiai si recunosceai
adeverulu marturisirei sale, si jurá fiacare
privitoriu, in sufletulu seu, credintia neclatita
catra natiunea romana. -

Totu astfelu trebuie sé me sprimu si
despre Dsior'a Marta Centea, carea inca si-au
interpretatu rolulu fórté bine. - Asemenea
dlu Ghetie, ca dama, areta nu pucina dibacia
in executarea rolului seu. Domn'a-lui are
multa abilitate, intru a produce roluri femeie-
esci. - Nu potu a trece cu vederea, cáci ar fi
o mare nejustitia, sé nu amentescu, cá dnii:
Tantiu, I. Gavrusiu, Basiliu Popu, (opta-
vanu,) I. Harogosiu, B. Popu, (sostanu,) Ioanu
Popoviciu, cari inca avura roluri in „Tribu-
nulu“, au coresponsu pre deplinu asteptării
publiculuiu participante, carele si-manifestá
indestulirea, facia de toti debutanti, prin de-
sele si animosele aplause.

Totu acésta societate, sambata in 16. a.
l. c. representá piesele: „Mus'a dela Bur-
dugeni,“ de Negruzzi, si „Fantan'a de la Peatra,“
de Lapedatu. Intr'acésta séra inca a escelatu
dlu Filipu, care are unu talentu eminente ne-
disputaveru, si s'ar poté calificá de artistu
escelinte, inase inase unde-su marimosisii,
cari se scape de perire unu adeveratu talentu.
Cei chiamati vina sé ajutóre pre dlu Filipu,
ca sé póta face unu studiu sistematecu pre
acésta cariera, in carea se vede, cá si-a aflatu
elementulu. Fórté caracteristicu si cu multa
cunoscintia de lucru ni-a produsu dlu Filipu in
acésta séra pre gingasiulu germanu, pre in-
focatul italianu si pre siretulu grecu. -
Au avutu rolu in aceste piese inca dnii: Ghe-
tie, Gavrusiu, Tantiu, B. Popu (optavanu)
I. Pocolu. Cu totii merita lauda si recunosc-
inti'a talentului ce jace in ei.

Pre langa intentiunea natiunale, este inase
de laudatu in intreprinderile acestei societati
dilectanti si imprejurarea, cá ea léga de repre-
sentatiunile sale forte adese ajutorarea de
scopuri natiunali pr. institute, studenti lipsiti
de medilóce etc.

Aceste dóue sere fura adeverate mo-
mente de placere natiunale, pentru cei ce
luera parte la representatiuni, inase dorere!
cu tóte cá Clusiu se póte fáli cu unu ast-
felu de societate, totusi societatea braviloru
dilectanti nu se bucura de o partenire caldu-
rósca. Multi asi potea numi din aceia, de la
cari cu totu dreptulu se astépta sé se intere-

sedie de astfelu de intreprinderi frumóse,
natiunali si inca legate cu scopuri filantropice.
Sunt multi de aceia, cari nu numai acú, dar
nici la un'a din cele 30-40 de representatiuni
ale acestei societati, n'au luat parte. Tristu,
dar' adeveratu! Si te dore anim'a, candu
vedi atát'a nepasare. Dar pentru Ddieu, frati-
loru, veniti barem din candu in candu si ascu-
tati prelegerile renascatórie de viitorulu
Romanimeii.

E adeveratu, cá si augustimea locului,
unde se dau representatiunile, inca se sem-
tiesce, dar' nu sousa totusi pre cei chiamati a nu
absentá dela atari intreprinderi, cu atátu mai
vertosu, cáci pentru densii inca este spatiu si
pote au si lipsa de improspetarea unoru inve-
tiaturi romanesci. De altu-mentrea se aude cá
Rev. dnu protopopu, caruia este de a se mul-
tissimi infintiarea si sub a cáruí conducere
spirituale face progrese acésta societate, -
se ocupa multu de delaturarea acestei pedece,
prin deschiderea unei localitati mai spatióse.
Cunoscemu zelulu protopopului Gavriila
Popu si tienemu tare, cá va nisuf din tóte
poterile deschiderea unei atari localitati
cátu de curundu. Atunci vom vedé cum
se va poté scusá nepasarea. Unu Clusianu.

Aradu, la 31/19 maiu 1874.

Societatea de lactura a clericiloru ro-
mani gr. or. din Aradu, cu ocasiunea sesi-
unei sinodali si a nume luni la 20/8 aprilu
1874 a arangitu a II. prelegere publica totu in
cabinetulu seu de lectura, - cu urmatoriulu
programu:

1. „Sunetu,“ piesa esecutata de corulu
vocalu;
2. „Cuventu de deschidere,“ rostitu de
Georgiu Bugariu, subpresiedintele societati
si clericu de alu III. anu;
3. „Pung'a mea,“ de Georgiu Sionu, de-
chiamatiune de Georgiu Popoviciu, cler. din
alu II. anu;
4. „Despre viétia sociale, cu privire la
diferitele asociári seu reuniuni,“ discursu ro-
stitu de Demetriu Cornea, cler. din alu II. anu;
5. „Diorile,“ piesa esecutata de corulu
vocalu;
6. „Viétia moderna,“ revista contem-
porana, pre data de Ioane Rotisiu, cler. de alu
II. anu;
7. „Coron'a Moldaviei,“ piesa esecutata
de corulu vocalu;
8. „Si voui totu batjocuri,“ de I. Vulcanu,
dechiamata de Florea Loza, cler. de alu
III. anu;
9. „Cuventu de inchidere,“ rostitu de Te-
odoru Pelle, cler. de alu III. ea anu;
10. „Paseric'a,“ piesa esecutata de co-
rulu vocalu.

Prelegerei a urmatu o potrecere de
saltu.
Banii incurti la acésta prelegere, dupa
detragerea speselor, s'au adausu cátra capi-
tálulu vechiu; astfelu societatea dispune dejá
de unu capitalu de 100 fl. v. a.
Din sum'a acésta s'au asemnatu 30 fl.
duoru membrii mai seraci ai societati, in tipu
de stipendiu, ér restulu este rezervatu pen-
tru inavutirea bibliotecii.

Georgiu Bugariu mp.
v. presiedinte.

Alessandru Petroviciu mp,
notariulu corespondintieloru.

Varadia in 5 iuniu 2874.

(Spre scire!) Pentru ca onoratuulu pub-
licu cetitoriu alu Albinei sé nu fie sedusu
prin articulu din Albina nr. 38 a. c. subscrisu
de catra unii „Mai multi“ din Varadia, in
care aceia me defaima cá asiú fi criminalistu -
mestecat in omoruri,*) sentiendu-me prin
acésta insinuatiune pe nedreptu atinsu si fa-
cia de onoratuulu publicu cetitoriu detoriu a
me aperá, vinu a face aretare, cumea eu dejá
am intentatu procesu la forulu competenté
judecatorescu, unde pretindu din tóte poterile
dela cei „Mai multi“ ca aceia sé mi dove-
desca criminalitatea, cáci numai dupa aceea
potu sé strige in publicu, ér de nu vor dovedi
- va trebui sé-mi deé satisfactiune.

Cu acei „Mai multi“ din acelu articlu
alu Albinei a me disputá si mai departe prin
foi, ar fi pecatu si póte cá mi s'ar imputá greu
din partea multora. P. I.

Unu votu de inoedere.

Fiindu cá si noi la rondulu nostru am
luatu cunoscintia in colónele Albinei despre
manifestatiunea de neplacere si reprobare din
partea unoru alegatori fruntasi ai Cercului
de Buteni in comitatulu Aradului, facia de dlu
deputatu Demetriu Bonciu, pentru unele es-
presioni de cari s'a folositu intr'o cuventare
dietale a sa, cu ocasiunea desbaterii proiectului
de lege despre notariatele publice, din acésta
causa ne sentimu indetorati de asemenea

*) N'a fost tocmai asiá.

Red.

a luá cunoscintia si despre votulu de inoedere
ce ni se presenta in acte formali, subscrise
de o considerabile parte a alegatoriloru sei, in
totale de 511.

Atinsulu votu de inoedere este cu-
prinsu in dóue adrese, precum si intr'o cores-
pondintia ce ni s'a tramisu despré acestesi
adrese. Adresele si corespondintia diferendu
in forma si argumente, fiindu cá ni se lasa la
discretiunea a le publicá intregé seu numai in
ideile fundamentali, noi credemu a cores-
punde mai bine interesului ce potu sé aiba
atari acte, déca vom spune pre scurtu cumca:

Alegatorii dlui Bonciu, cei-ca se sprimu
prin adrese, nici: u potu adminte cugetulu, cá
dlu deputatu alu loru ar vré, seu ar poté sé
parasésca caus'a, parti'a si chiar clubulu natio-
nale, si sé luere in contra!

Tactulu seu, limb'a cea magulitória facia
de magiari, de natiunea magiara, adresele credu
a fi fórté la locu si se provóca la asemenea
modalitate din partea deputatorulu natiunali
ai fostei granitie militare.

Peste totu astfelu de tienuta a dlui
Bonciu in Dieta, adresele o dechiara de lauda-
bila si inoederea alegatoriloru de neclatita
catra densulu. -*)

Scopulu adreselor este inoederatu: a
desavná pre acei „vr'o patru, asiá - numiti
conducetori,“ cari s'au grabitu cu votulu loru
de ne'neredere. -

O desmintire.

In nrulu 31 alu Albinei dederamu pri-
mire unei corespondintie din Temesiora, des-
pre unu atacu scandalosu, ce se povestea cá
s'ar fi intemplatu de curendu in Ciacova - dlui
supremu comite alu Carasiului G. Ivacicoviciu
din partea [unui domnu c. r. capitanu in
pensiune.

Candu ni s'a tramisu acea corespondin-
tia, ni s'au numitu multe nume, nóa bine
cunoscute, din Temesiora si din partile Ciacovei,
ni s'a numitu in concatenatiune per-
sóne de mare distinctiune, facendu-se provo-
care la ele, pre cum le avemu si astadi negru
pre albu.

Si - numai si numai pentru cá ne do-
reá ironia acelor straini contrari ai nostri,
numai pentru aceea am luat - in celu mai
linu si crutiatoriu modu notitia de scandalu
cum se colportá elu. Si - n'am citatu mar-
tori dapa nume, pentru cá - pricepem ce
pacoste potea sé urme pentru omulu no-
stru, papusi'a domniloru - din Carasiu.

Ce am atentitu noi, a fost, sé dáu o
satisfactiune si opiniunei publice si causei nó-
stre natiunali, amaru ofensata prin dlu G.
Ivacicoviciu. Dar acestuia a-i rupe capulu -
nu ni-a trecut prin minte! Nu este romanu
atátu de prepaditu sub sóre, cáruí am dorí noi,
ca - in urmarca denunciáriloru nóstre -
sé-i rumpa tiranii nostri capulu, mácar cá ei
s'au facutu acelorasi unelte miserabili.

Dorere - curendu dupa aparerea acelei
corespondintie ni se reportá totu din Teme-
siora, cumca dlu supremu comite Ivacicoviciu,
dupa acea denunciatiune din „Albina“ - este
citatulu la Budapesta, pentru de a se respunde.
Marturisimu cá - ni-a parutu reu si tare ne
tameamu de consecintie; fiindu cá pré bine
scimu, in ce dispusetiune spirituale se afla
astadi domnia de la potere, precum si mai bine
ni e cunoscuta strimtórea imprejuráriloru dlui
G. Ivacicoviciu.

Intr'aceea - éta ce epistóla primiramu
din Logosiu:

„Multu stimata Redactiune a Albinei!“
„In 28 maiu a. c. eu si dlu capitanu
Gozdanoviciu, recercati de Il. Sa dlu supremu
comite Georgiu Ivacicoviciu, cu privintia la
ataculu personalu despre care repórta cores-
pondintia datata din Temesiora, 2 maiu a. c.
si publicata in nrulu 31 alu Albinei, cá s'ar
fi intemplatu prin dlu Constantinu Stancoviciu
- tregendu la respundere in Ciacova pe ace-
stu numitu d. éta ce dechiarare in scrisu ni-a
datu facia de dlu Georgiu Ivacicoviciu:

Dechiariatiune.**)

Prin acésta dechiaru solenelu, cumca
aceá corespondintia, datata din Temesiora, 2

*) Noi la rondulu nostru am precisatu cea-ce am
afiatu noi vatematoriulu causei in expresiunile si portarea
amicului nostru; dar despre aceea - alegatorii dsale nu
atingu unu cuventu. Am dori cá nici noi sé nu mai
fimu necesitati a atinge candu-va!

Red.

**) NB! Ni s'a comunicatu in copia simplu. Red.

maiu, care s'a publicatu in nrulu 31 alu Al-
binei si cuprinde expresiuni folosite de mine
facia de dlu supremu-comite Georgiu Ivaci-
coviciu, s'a scrisu fora scirea si invoirea
mea, si cá scriitorulu acelei corespondintie
reportatu neadeveru; fiindu cá aceea in-
scintiare si comunicatiune peste totu este ne-
adeverata.

Ciacova, in 28 maiu 1874.

Constantinu Stancoviciu mp., -
Gozdanoviciu mp., capitanu, cu marturia, -
Putrik István mp., ca marturia.

Speru cá acésta dechiariatiune cu atátu
mai securu veti dá-o publicitati prin fórté
dyóstre, cáci a comunicá mintiuni
este injuria.

Lugosiu, in 29 maiu 1874.

Putrik István mp.

Pre candu deci, conformu dorintiei si
detorintiei nóstre, publicamu comunicatiunile
de mai susu si - intr'adeveru ne-am bucurá,
déca dlui G. Ivacicoviciu i-ar succede a se spá-
lá prin acelea - nu numai naintea guvernii-
lu, ci si a publicului de pét'a ce i s'a infipta,
- fiindu cá dlu Putrik István aflá cu cale, la
cálcaulu epistolei sale a adauge si o amenin-
tiare in contra nóstra; pentru cá Dsa, cu ca-
re noi - nu antaia óra avemu a face, si cu
care - de cumva inchisitiunile ce decurgu in
contra sa nu-i vor plecá cerbicea si nu-lu vor
face sé dispera de la lumin'a dilei, - de bu-
na séma vom mai avé ocasiune de multe ori a
veni in conflictu, - pentru cá Dsa sé se cu-
gete mai bine despre cele ce dice, acie séu
face, ni permitemu a-lu reflectá cá:

Se inasiela déca crede, cumca persón'a
sa atátu este de cunoscuta si veduta in lume,
in cátu ajunge a se subscire simplu la unu
actu, ca acél'a de tota lumea sé-fie creduta si
recunoscutu.

DSA déca avé unu picutiú de tactu si
si chiar de consideratiune catra cela, cáruí
crede a face servitiu, trebuiá sé intocmésca
tréb'a astfelu, incátu insusi dlu capitanu
Stancoviciu, quasi proprio motu sé ni tramita
dechiariatiunea sa.

Cea-ce dsa vorbesce ca de incheiere des-
pre calumnia si despre facerea ca sé amunties-
ca „Albina“ séu Babesiu, este atátu de prostu,
in cátu noi, pentru densulu ne-am rusinat
publicá. - Redactiunea.

Invitatiune!

Doritorii de a partecipe la aduna-
rea generale a Asociatiunei transilvane
pentru literatur'a romana si cultur'a
poporului romanu, ce se va tiené la 10
augustu st. n. 1874 in Deva, suntu ro-
gati a se insinué pana la 25 iuliu a. c.
la subscrisulu.

Facia cu restringerea localitatiloru
si cu imprejurárele locali, pentru cei
neinsinuati nu se voru poté luá ingrigiri.
Deva, 7 iuniu 1874.

Presiedintele comitetulu
arangiatoriu:

Antoniu Schiau mp.

Publicatiuni tacsabili.

„ALBINA“
instituto de creditu si de economii in
Sibiu

Primesce depuneri de capitale spre frup-
tificare:

a.) pre langa anuciarea ridicári in
sensulu statutelor, cu 6% interese.

b) sub conditiune, d'a se anuciá insti-
tutulu ridicarea depunerii la trei luni inainte,
cu 6 1/2 %;

c) sub conditiune d'a se anuciá insti-
tutulu ridicarea depunerii la siesses luni inain-
te, cu 7% interese.

Cu privire la conditiunile b) si c) depu-
nentulu are a se dechiará in diu'a depunerii,
altu-cum inlocarea se va privi ca urmata sub
conditiunea a)

Interesele incepu cu diu'a, care urmédia
dupa diu'a depunerii si incéta cu diu'a premer-
gatória dilei, in care se ridica depunerea, cu
acelu adaosu inase, cá numai dela acele capi-
tale se dau interese, cari stau depuse la insti-
tutu celu pucinu 15 dile.

Depunerile tramise prin posta se re-
solvu totu-deaun'a in diu'a primirei prin spe-
darea libelului la adres'a deponentului.

Sibiu, 28 maiu 1874.

Directiunea institutulu.

Redactoru respundietoriu Vinceniu Babesiu.